

Dlouhodobé ošetřovné je novou dávkou nemocenského pojištění. Má zabezpečit toho, kdo nemůže vykonávat výdělečnou činnost, protože se stará o dlouhodobě nemocného člověka, člověka po úrazu nebo o člověka, kterému se závažně zhoršilo zdraví.

V tomto letáku vysvětlíme, co je dlouhodobá péče, s níž zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, spojuje možnost přiznání dávky dlouhodobého ošetřovného, kdo je ošetřovanou osobou, jaké jsou podmínky nároku na tuto dávku, kolik zhruba dávka činí a kde o ni můžete žádat.

Kdy mám nárok na dlouhodobé ošetřovné?

- Jste po určitou dobu pojištění podle zákona o nemocenském pojištění.
- Pečujete o člověka, který po propuštění z nemocnice potřebuje **dlouhodobou péči** v domácím prostředí (**ošetřovaná osoba**).
- V průběhu dlouhodobé péče o ošetřovanou osobu nechodíte do zaměstnání či nejste samostatně výdělečně činní.
- Máte příbuzenskou nebo jinou vazbu k ošetřované osobě.
- Jste-li zaměstnanci a získali jste písemný souhlas zaměstnavatele s Vaší nepřítomností v době poskytování péče.

Jak dlouho musím být pojištěn podle zákona o nemocenském pojištění?

- Jste-li zaměstnanci, musíte se účastnit nemocenského pojištění alespoň po dobu 90 kalendářních dnů v posledních 4 měsících přede dnem, kdy je potřeba, abyste o nemocného člověka začali pečovat.
- Jste-li osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“), musíte se účastnit nemocenského pojištění alespoň po dobu 3 měsíců přede dnem, kdy je potřeba, abyste o nemocného člověka začali pečovat.

Ne všichni zaměstnanci jsou účastní nemocenského pojištění. Podmínky, za kterých vzniká nemocenské pojištění, upravuje ustanovení § 5 a násl. zákona o nemocenském pojištění. Například zaměstnanci, kteří jsou zaměstnáni na základě dohody o provedení práce, jsou nemocensky pojištěni v případě, že jejich příjem je vyšší než 10 000 Kč měsíčně.

Kdo je ošetřovanou osobou?

Člověk, který má závažnou poruchu zdraví a byl s touto poruchou alespoň 7 dnů hospitalizován. Závažnou poruchou zdraví je, pokud je člověk akutně nemocný, po úrazu, nebo se mu závažně zhoršilo dlouhodobé onemocnění. Zároveň takový člověk potřebuje, aby se o něj po návratu z nemocnice někdo alespoň po dobu 30 dnů doma celodenně staral.

Co znamená dlouhodobá péče?

O ošetřovaného člověka musíte pečovat celodenně. Pomáháte mu dodržovat léčebný režim a staráte se o něj. Například pomáháte při podávání jídla a pití, při oblékání, při tělesné hygieně, při výkonu fyziologické potřeby.

Jakou musím mít vazbu k ošetřované osobě?

- Manžel či manželka.
- Registrovaný partner či partnerka.
- Potomek v přímé linii – dítě, vnuk, pravnuk.
- Předek v přímé linii – rodič, prarodič.
- Jiný blízký příbuzný – sourozenec, tchýně, tchán, snacha, zeť, neteř, teta nebo strýc.
- Manžel/manželka nebo registrovaný partner/partnerka příbuzných ošetřovaného, kteří jsou uvedeni v předchozích třech bodech.
- Druh či družka nebo ten, kdo žije s ošetřovanou osobou v jedné domácnosti; v těchto případech musíte doložit, že jste sdíleli společnou domácnost. Zároveň byste měli mít stejné místo trvalého pobytu alespoň 3 měsíce před začátkem poskytování péče.

Musí zaměstnavatel udělit souhlas s mojí nepřítomností v práci po dobu péče?

Nemusí, avšak odmítnout by jej měl pouze výjimečně. Podle zákona jen tehdy, brání-li mu v udělení souhlasu vážné provozní důvody. Co je vážnými důvody, se posuzuje případ od případu. Podle rozhodnutí soudů musí být důvody skutečně vážné, to znamená, že udělením souhlasu by byl znemožněn, narušen nebo vážně ohrožen řádný provoz zaměstnavatele.

Kdo vyplácí ošetřovné?

Okresní správa sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) podle místa Vašeho trvalého pobytu.

Postup při uplatnění nároku na dávku

Lékař z nemocnice, kde byla ošetřovaná osoba hospitalizována, vydá v den propuštění z nemocnice rozhodnutí o tom, že ošetřovaná osoba potřebuje dlouhodobou péči. Rozhodnutí nelze vystavit zpětně.

Rozhodnutí lékaře vydá na tiskopisu, který má tři díly.

I. díl odešle nemocnice OSSZ. Tak bude OSSZ vědět, že ošetřovaný člověk potřebuje péči.

II. díl dostane ošetřovaný člověk.

III. díl jako pečující osoba předložíte zaměstnavateli. Omlouvá Vás ze zaměstnání.

Jako pečující osoba musíte o dávku požádat. Žádost se podává na předepsaném tiskopisu, který dostanete na OSSZ nebo je ke stažení na stránkách České správy sociálního zabezpečení
<https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-zodo>.

Pokud jste zaměstnancem, předáte žádost o dávku svému zaměstnavateli. Zaměstnavatel ji poté, co vyplní přílohu k žádosti o dávku, neprodleně zašle OSSZ.

Pokud jste OSVČ, zašlete žádost sami příslušné OSSZ podle místa svého trvalého pobytu.

OSSZ rozhodne o žádosti o dlouhodobé ošetřovné. Pokud jste splnili všechny podmínky, OSSZ Vám dávku přizná. Pokud ne, žádost zamítne.

Jestliže nesouhlasíte s rozhodnutím, můžete podat odvolání. V zamítavém rozhodnutí Vám OSSZ v poučení napíše, jak to máte udělat.

Co mám dělat, když mi nevznikne nárok na dlouhodobé ošetřovné?

Pokud na dávku nemáte nárok, protože délka ošetřování nemocného člověka v domácí péči má být kratší než 30 dnů, můžete požádat o přiznání krátkodobého ošetřovného. Jak požádat o krátkodobé ošetřovné, se dozvíte u svého praktického lékaře.

Od kdy mi bude ošetřovné náležet?

Od prvního dne, kdy jste začali o nemocného člověka pečovat. Nejčastěji to bude ode dne, kdy ho propustili z nemocnice domů nebo ode dne, kdy jste někoho v péči vystřídali.

Jak dlouho budu ošetřovné dostávat?

Do dne, kdy nemocný člověk přestane péči potřebovat nebo kdy Vás někdo jiný v péči vystřídá. Nejdéle však po dobu 90 dnů (říká se tomu „podpůrčí doba“). To platí, i když nemocný ještě celodenní péči potřebuje.

OSSZ Vám dávku vyplatí za všechny dny, kdy jste o ošetřovaného člověka skutečně pečovali. Nenáleží Vám za dny, kdy jste nepečovali, a to např. z důvodu nemoci nebo dovolené.

Mohu po skončení poskytování ošetřovného o dávku požádat znovu?

Ano, ale nárok na další poskytování ošetřovného Vám vznikne nejdříve po uplynutí 12 měsíců ode dne, za který jste měli naposledy nárok na výplatu dlouhodobého ošetřovného.

Výše dávky

Dávka se počítá stejně jako v případě krátkodobého ošetřovného nebo nemocenského. Výše dávky dlouhodobého ošetřovného činí 60 % redukováného denního vyměřovacího základu. Například průměrnému měsíčnímu příjmu zhruba 31 000 Kč odpovídá dávka dlouhodobého ošetřovného ve výši zhruba 16 440 Kč. Konkrétní výši dávky si můžete spočítat na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí – kalkulačka pro výpočet dávek v roce 2019 <https://www.mpsv.cz/web/cz/kalkulacka-pro-vypocet-davek-v-roce-2019>.

Mohu se při poskytování dlouhodobé péče vystřídat s jinou osobou?

Ano. Můžete se s někým vystřídat, dokonce i opakovaně v průběhu 90 dnů, kdy pečujete. Váš nárok na dlouhodobé ošetřovné se posoudí vždy ke dni, kdy jste začali o nemocného člověka znovu pečovat (k okamžiku, kdy jste začali pečovat jako první nebo jste vystřídali někoho jiného). OSSZ na předepsaném tiskopisu zašlete Oznámení o ukončení dlouhodobé péče, kde bude uvedeno, že se střídáte s jinou osobou. Tato jiná osoba opět podá žádost o dlouhodobé ošetřovné tak, jak je popsáno výše na třetí stránce tohoto letáku.

Kdo kontroluje trvání potřeby dlouhodobé péče?

Praktický lékař ošetřované osoby. Ten vždy zároveň stanoví termín příští lékařské kontroly, který vyznačí na rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče.

V případě, že se ošetřovaná osoba zotaví natolik, že už celodenní péči dalšího člověka nepotřebuje, praktický lékař rozhodne o ukončení potřeby dlouhodobé péče. Praktický lékař dlouhodobou péči ukončí i v případě, že se ošetřovaná osoba nedostaví ve stanoveném termínu ke kontrole nebo se nepodrobí vyšetření zdravotního stavu. Pokud ošetřovaný člověk později prokáže, že se nemohl dostavit z vážných důvodů, praktický lékař vystaví nové rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče.

Kdy končí dlouhodobá péče?

V den, kdy se ošetřovaná osoba zotaví natolik, že už celodenní péči dalšího člověka nepotřebuje. Rozhoduje o tom praktický lékař. Datum ukončení může stanovit nejpozději ke třetímu dni následujícímu po vyšetření. Praktický lékař dlouhodobou péči ukončí i v případě, že se ošetřovaný člověk nedostaví ve stanoveném termínu ke kontrole nebo se nepodrobí vyšetření zdravotního stavu. Pokud ošetřovaný člověk později prokáže, že se nemohl dostavit z vážných důvodů, praktický lékař nové rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče.